

## «آیین نامه کمیته حفاظت فنی وبهداشت کار»

### ماده ۱:

بمنظور تامین مشارکت کارگران و کارفرمایان و نظارت برحسن اجرای مقررات حفاظت فنی وبهداشت کار، صیانت نیروی انسانی ومنابع مادی کشور در کارگاههای مشمول وهمچنین پیشگیری ازحوادث وبیماریهای ناشی ازکار، حفظ وارقاء سلامتی کارگران وسالم سازی محیطهای کار، تشکیل کمیته های حفاظت فنی وبهداشت کار با رعایت ضوابط ومقررات مندرج دراین آیین نامه در کارگاههای کشور الزامی است.

### ماده ۲:

کارگاههاییکه دارای ۲۵ نفرکارگر باشند، کارفرما مکلف است کمیته ای بنام کمیته حفاظت فنی وبهداشت کار در کارگاه با اعضاء ذیل تشکیل دهد:

- 1- کارفرما یا نماینده تام الاختیار او
- 2- نماینده شورای اسلامی کار یا نماینده کارگران کارگاه
- 3- مدیرفنی ودرصورت نبود او یکی ازسراستادکاران کارگاه
- 4- مسئول حفاظت فنی
- 5- مسول بهداشت حرفه ای

### تبصره ۱:

مسئول حفاظت فنی می بایستی ترجیحاً از فارغ التحصیلان رشته حفاظت فنی و ایمنی کار باشد.

تبصره ۲۵:

مسئول بهداشت حرفه ای می بایستی ترجیحاً فارغ التحصیل بهداشت حرفه ای یا پزشک عمومی مورد تأیید مرکز بهداشت شهرستان باشد.

تبصره ۳۵:

اعضاء کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با هزینه کارفرما بایستی در برنامه های آموزشی و بازآموزی مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار که توسط ارگانهای ذیربط برگزار میگردد شرکت نمایند.

تبصره ۴:

در کارگاه‌هاییکه بین ۲۵ تا ۱۰۰ نفر کارگر داشته باشند در صورتیکه یک یا دو نفر از اعضای کمیته در کارگاه حضور نداشته باشند جلسه کمیته با حداقل سه نفر از افراد مذکور تشکیل می‌گردد مشروط بر آنکه در این کمیته مسئول حفاظت فنی با مسئول بهداشت حرفه ای حضور داشته باشد .  
ماده ۳: در کارگاه‌هاییکه کمتر از ۲۵ نفر کارگر دارند و نوع کار آنها ایجاب نماید یا نظر مشترک و هماهنگ بازرس کار و کارشناس بهداشت حرفه ای محل، کارفرما مکلف به تشکیل کمیته مذکور خواهد بود .

تبصره ۱:

در اینگونه کارگاهها کمیته مذکور با سه نفر از اعضای بشرح ذیل تشکیل می‌گردد:

۱- کارفرما یا نماینده تام الاختیار وی

۲- نماینده شورای اسلامی کار یا نماینده کارگران کارگاه

۳- مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای

تبصره ۲:

صلاحیت مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای برای اینگونه کارگاهها باید به تائید اداره کار و مرکز بهداشت محل برسد .

تبصره ۳: در کلیه کارگاه‌هاییکه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با سه نفر تشکیل می‌گردد مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای می‌تواند یکنفر باشد مشروط بر آنکه پس از آموزشهای لازم که با هزینه کارفرما

توسط مرکز بهداشت و یا اداره کار محل حسب مورد تشکیل می گردد شرکت نموده و گواهی نامه لازمه را دریافت نماید .

**ماده ۴:** جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار باید لااقل هر ماه یکبار تشکیل گردد و در اولین جلسه خود نسبت به انتخاب یکنفر دبیر از میان اعضاء کمیته اقدام نمایند . تعیین زمان تشکیل جلسات و تنظیم صورتجلسات کمیته بعهدہ دبیر جلسه خواهد بود .

تبصره ۱: در مواقع ضروری یا زودتر از موعد با پیشنهاد مدیر کارخانه یا مسئول حفاظت فنی و یا مسئول بهداشت حرفه ای کمیته تشکیل خواهد شد .

تبصره ۲:

در صورتیکه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار احتمال وقوع حادثه و یا بیماری ناشی از کار را برای کارگاه تشخیص دهد باید فوراً اقدام به تشکیل جلسه نموده و موارد را ضمن اعلام به کارفرما به اداره کار و مرکز بهداشت مربوطه اعلام نماید .

تبصره ۳: کارفرما مکلف است یک نسخه از تصمیمات کمیته مذکور و همچنین صورتجلسات تنظیم شده را به اداره کار و مرکز بهداشت مربوطه ارسال نماید .

**ماده ۵:** وظایف کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار بشرح ذیل است :

۱- طرح مسائل و مشکلات حفاظتی و بهداشتی در جلسات کمیته و ارائه پیشنهادات لازم به کارفرما جهت رفع نواقص و سالم سازی محیط کار .

- ۲- انعکاس کلیه ایرادات و نواقص حفاظتی و بهداشتی و پیشنهادات لازم جهت رفع آنها به کارفرمای کارگاه .
- ۳- همکاری و تشریک مساعی با کارشناسان بهداشت حرفه ای و بازرسان کار جهت اجرای مقررات حفاظتی و بهداشت کار .
- ۴- توجیه و آشناسازی کارگران نسبت به رعایت مقررات و موازین بهداشتی و حفاظتی در محیط کار .
- ۵- همکاری با کارفرما در تهیه دستورالعمل های لازم برای انجام کار مطمئن، سالم و بدون خطر و همچنین استفاده صحیح از لوازم و تجهیزات بهداشتی و حفاظتی در محیط کار .
- ۶- پیشنهاد به کارفرما جهت تشویق کارگرانیکه در امر حفاظت فنی و بهداشت کار علاقه و جدیت دارند .
- ۷- پیگیری لازم بمنظور تهیه و ارسال صورتجلسات کمیته و همچنین فرمهای مربوط به حوادث ناشی از کار و بیماریهای ناشی از کار به ارگانهای ذیربط .
- ۸- پیگیری لازم در انجام معاینات قبل از استخدام و معاینات اداری بمنظور پیشگیری از ابتلاء کارگران به بیماریهای ناشی از کار و ارائه نتایج حاصله به مراکز بهداشت مربوطه .
- ۹- اعلام موارد مشکوک به بیماریهای حرفه ای از طریق کارفرما به مرکز بهداشت مربوطه و همکاری در تعیین شغل مناسب برای کارگرانیکه به

- تشخیص شورای پزشکی به بیماریهای حرفه ای مبتلا شده و یا در معرض ابتلاء آنها قرار دارند ( موضوع تبصره ۱ ماده ۹۲ قانون کار )
- ۱۰- جمع آوری آمار و اطلاعات مربوطه از نقطه نظر مسائل حفاظتی و بهداشتی و تنظیم و تکمیل فرم صورت نواقص موجود در کارگاه
- ۱۱- بازدید و معاینه ابزار کار، وسائل حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و نظارت بر حسن استفاده از آنها .
- ۱۲- ثبت آمار حوادث و بیماریهای ناشی از کار کارگران و تعیین ضریب تکرار و ضریب شدت سالانه حوادث .
- ۱۳- نظارت بر ترسیم نمودار میزان حوادث و بیماریهای حرفه ای و همچنین نصب پوستره‌های آموزشی، بهداشتی و حفاظتی در محیط کار .
- ۱۴- اعلام کانونهای ایجاد خطرات حفاظتی و بهداشتی در کارگاه .
- ۱۵- نظارت برنظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین آلات و ابزار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تطابق صحیح کار و کارگر در محیط کار .
- ۱۶- تعیین خط مشی روشن و منطبق با موازین حفاظتی و بهداشتی بر حسب شرایط اختصاصی هر کارگاه جهت حفظ و ارتقاء سطح بهداشت و ایمنی محیط کار و پیشگیری از ایجاد حوادث احتمالی و بیماریهای شغلی .
- ۱۷- تهیه و تصویب و صدور دستورالعمل های اجرایی حفاظتی و بهداشتی جهت اعمال در داخل کارگاه در مورد پیشگیری از ایجاد عوارض و

بیماریهای ناشی از عوامل فیزیکی، شیمیایی، ارگونومیک، بیولوژیکی و روانی محیط کار

**ماده ۶:** وجود کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و مسئولین حفاظت و بهداشت حرفه ای در کارگاه به هیچ وجه رافع مسئولیت های قانونی کارفرما در قبال مقررات وضع شده نخواهد بود .

**ماده ۷:** این آئین نامه در ۷ ماده و ۱۰ تبصره باستناد ماده ۹۳ قانون کار جمهوری اسلامی ایران توسط وزارتخانه های کار، و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه شده و در تاریخ ۷۴/۴/۱۵ به تصویب وزاری کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید .

### «دستورالعمل اجرایی آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار»

۱- باتوجه به تبصره ۲ ماده ۲ آئین نامه

در کارگاههاییکه بیش از ۱۰۰ نفرکارگر دارند تعیین مسئول بهداشت حرفه ای منوط به دارا بودن مدرک کاردانی یا کارشناسی بهداشت حرفه ای ویا پزشک با دارابودن دوره بازآموزی طب کار در دوسال اخیر میباشد.

۲- باتوجه به تبصره ۴ ماده ۲ آئین نامه

درکارگاههاییکه بین ۲۵ تا ۱۰۰ نفر کارگر دارند در صورتیکه مسئول بهداشت حرفه ای کاردان یا کارشناس بهداشت حرفه ای ویا پزشک با دارا بودن مدرک دوره بازآموزی طب کار در دوسال اخیر نباشد فرد انتخاب شده باید یکی از مدیران بوده و حتماً دوره آموزشی به شرح ذیل را با هزینه کارفرما طی نموده وگواهی لازم را از مرکز بهداشت استان مربوطه اخذ نماید.

الف) کارگاههاییکه بین ۲۵ تا ۵۰ نفر کارگر دارند مدت آموزش ۱/۵ ماه خواهد بود.

ب) کارگاههاییکه بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر کارگر دارند مدت آموزش ۳ ماه خواهد بود.

۳- باتوجه به ماده ۳ آیین نامه :

در کارگاههاییکه کمتر از ۲۵ نفر کارگر دارند ومشمول آئین نامه کارهای سخت وزیان آور هستند ضمن هماهنگی با بازرسین ادارات کار واموراجتماعی استانها حتماً باید کمیته حفاظت فنی وبهداشتکار تشکیل گردد.



۴- با توجه به تبصره ۳ ماده ۳ آئین نامه،

در کارگاه‌هایی که کمتر از ۲۵ نفر کارگردارند و مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای یک نفر می‌باشد صلاحیت فرد مذکور باید ابتدا توسط اداره کار و امور اجتماعی استان مربوطه مورد تأیید قرار گرفته و در صورت تأیید فرد مزبور توسط مرکز بهداشت و گذراندن دوره آموزشی یکماهه با هزینه کارفرما می‌توانند بعنوان مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای عمل نمایند.

۵- شرایط تشکیل دوره های آموزشی بشرح ذیل اعلام میگردد:

الف) تعداد افراد شرکت کننده در دوره آموزشی حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۰ نفر می‌باشد.

ب) حدود و هزینه روزانه هر نفر شرکت کننده در کلاس که باید از کارفرما اخذ گردد مبلغ ۵۰۰۰ ریال برآورد میگردد که صرفاً شامل هزینه چاپ و تکثیر جزوات آموزشی و حق التدریس مدرسین می‌باشد. بدیهی است هزینه اعلام شده بصورت تقریب بوده و با برآورد منطقی و در نظر گرفتن شرایط هراستان با توافقی که با کارفرمایان بعمل می آید می تواند تغییر نماید.

ج) هزینه محل اقامت و صرف غذا نیز بعهده کارفرمای مربوطه بوده که راساً توسط نامبرده در اختیار شرکت کننده در کلاس طبق مقررات مربوطه قرار خواهد گرفت.